

درس ۴

رویکرد پایین به بالا

نگاهی سریع: درس- ۱- ۳

درس ۱

سه تعریف مختلف از فساد

• چهار بعد (مختلف) از فساد

• سه مفهوم کلیدی:

➤ پاسخ گویی

➤ شفافیت دولت

➤ حق دسترسی به اطلاعات

نگاهی سریع: درس ۱-۳

درس ۱

• پیوند میان فساد و:

➤ مصونیت در برابر قانون برای صاحبان قدرت

➤ اقتدارگرایی

➤ فقر

➤ نقض حقوق بشر

➤ درگیری های خشونت آمیز.

نگاهی سریع - درس ۱-۳

جلسه ۲

یافته‌های تحقیقات بین‌المللی درباره فساد در ایران :

➤ شاخص اداره منابع

➤ شاخص احساس فساد سازمان شفافیت بین الملل

➤ شاخص های جهانی حکومت داری بانک جهانی

➤ شاخص های حمایت از ضد فساد سازمان شفافیت

بین الملل

نگاهی سریع-درس-۱-۳

جلسه ۲

• منابع طبیعی و فساد:

➤ نفرین منابع

➤ اقتصاد رانتی ، دولت رانتیر، و شرکت های

رانتی

➤ جایگاه ایران به طور خلاصه

نگاهی سریع-درس ۱-۳

جلسه ۳

• واکنش های دولت به فساد:

➤ ایران

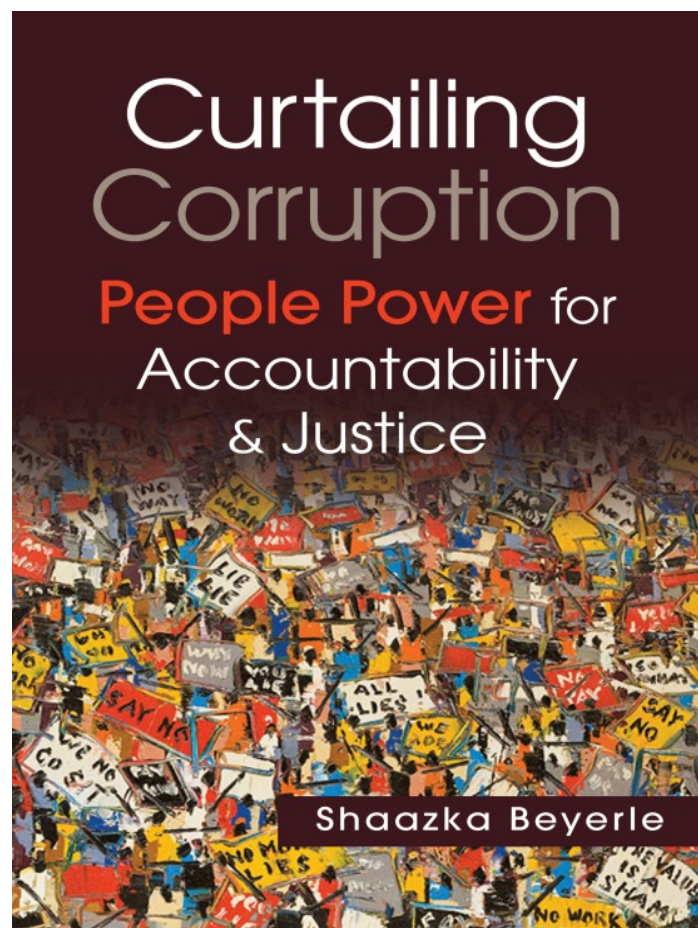
➤ چین

نگاهی سریع- درس ۱-۳

جلسه ۳

- سازوکارهای بین المللی: «کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد» (اونکاک)
 - این کنوانسیون چیست و برای چه حائز اهمیت است
 - نگاهی به ایران و «اونکاک»
 - چگونه «اونکاک» «شایفینکم»، یک جنبش ضد فساد مصری را نجات داد. shayfeen.com «ما شما را می بنیم» و جنبش ضد فساد مصری

رویکردهای پایین به بالا اثرگذاری بر روی فساد

پروژه پژوهشی

۳۰ کمپین، جنبش، و ابتکار مردمی سازمان یافته غیر خشونت آمیز در سطح محلی را یافتم، ۱۲ مورد در این کتاب است.

فکر می کنید که این موارد را در چه کشورهایی یافتم؟

ایتالیا

مکزیک

اندونزی

اوگاندا

گواتمالا

کره جنوبی

ترکیه

هند

افغانستان

بنگلادش

بوسنی هزه گوین

روسیه

برزیل

فیلیپین

مصر

موارد دیگر در...کلمبیا، چین، بریتانیا، ایالات متحده

در جلسات آینده شما بیشتر درباره این موارد خواهید آموخت. می‌خواهم با روسیه شروع کنم، و کلیپی که در ادامه می‌بینید، درباره جنبشی است که در پی دفاع از جنگل خیمکی بود. بعد از این که آن را تماشا کردید، بازخواهم گشت و اطلاعاتی به روز در این باره را از زمان ساخت این کلیپ ویدیویی در چند سال پیش تاکنون، برای شما خواهم گفت.

عکس: اوگینیا چریکوف (Evgenia Chirikova)، جنبش دفاع از جنگلهای خیمکی

<http://bankwatch.org/our-work/projects/moscow-stpetersburg-motorway-ppp-russian-federation>

قدرت مردم که فساد را نشانه گرفته است،

غالبا در جوامعی که حکومتداری ضعیف،
اغلب فقر، و اغلب سرکوب شدید دارند،
نمایان می‌شود و این سرکوب می‌تواند
توسط خود حکومت، گروه‌های شبه نظامی و
جرایم سازمان‌یافته اعمال شود.

یک ابر مطالعه موردی نسبتاً جدید ده ساله
در تحلیل شهروندی، مشارکت و پاسخ‌گویی،
نتیجه‌گیری می‌کند که:

مشارکت شهروندان می‌تواند تغییرات مثبت
حتی در جاهایی که دارای حداقل قوانین
دموکراسی است، به وجود بیاورد. بخشی که
توانایی و خرد و رویکرد موسسات دولتی را به
چالش می‌کشاند فرصت را برای مشارکت
شهروندان در عرصه‌های مختلف افزایش
می‌دهد.

جان گوینتا و گرگوری بریت، «چطور می‌توان تفاوت ایجاد کرد؟»
را هبرد نتایج مشارکت شهروندان، موسسه مطالعات توسعه، بخش
ورق کار، شماره 347، اکتوبر 2010
عکس: فوروم جنبش دفاع از جنگل خیمکی (روسیه)

چرا مردم دوشادوش هم و برای مبارزه با فساد برمی‌خیزند؟

- فساد گسترده است و به مردم در زندگی روزانه‌شان آسیب می‌زند یا باعث تحقیر آنها می‌شود.

- آنها مشترکا احساس می‌کنند که توسط فساد آشکار صاحبان قدرت، سوءاستفاده، و مصونیت آنها در برابر قانون، مورد تحقیر و

توهین واقع شده‌اند

عکس: داستا! (کافی است) (بوسنی هرزه گوین)

ترجمه بیلپورد: « یک آپارتمنت فقط برای 920 کی ام (واحد پول بوسنی هرزه گوین)!

بنگاه معاملاتی را قانونی سازید.

وقتی که مردم علیه فساد به پا می خیزند

- درکی میان گروه‌های مدنی و شهروندان وجود دارد که آن‌ها در این بی‌عدالتی‌ها و مشکلات با هم اشتراک دارند.
- این بی‌عدالتی‌ها و مشکلات به طور گسترده‌ای در ارتباط با فساد و مصونیت صاحبان قدرت در برابر قانون دیده می‌شود، همین‌طور تحقیر شهروندان و انکار و نقض آزادی‌ها توسط دولت، سوءمدیریت دولت، دستکاری قوانین توسط آن، و مسئولیت دولت در ایجاد دشواری‌هایی که زندگی روزانه مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

- در سطوح پایه ائتلاف هایی جدید شکل می دهند.

- وقتی نارضايتی و مخالفت به صورت جمعی ابراز شود، موجب از میان رفتن ترس می شود.

- تاکتیک های غیر خشونت آمیز غالباً کم خطر و در مقیاسی کوچک در حال اجراست (می تواند در صحنه یا مجازی و آنلاین باشد).

پایین به بالا

قدرت مردم هم نامیده می شود

توانایی این را داریم تا صدای
جمعی مان را به گوش دیگران
برسانیم

- این یک عمل مثبت و سازنده است
که تلاش می کند با بی عدالتی،
مصونیت، فساد و سرکوب مقابله
کند و هم زمان با صاحبان قدرت و
عموم مردم در گفتگو و ارتباط است.

Photo: 5th Pillar (India)

منبع عکس: قطب پنجم (هند)

قدرت از پایین به بالا

قدرت مردم هم نامیده می شود

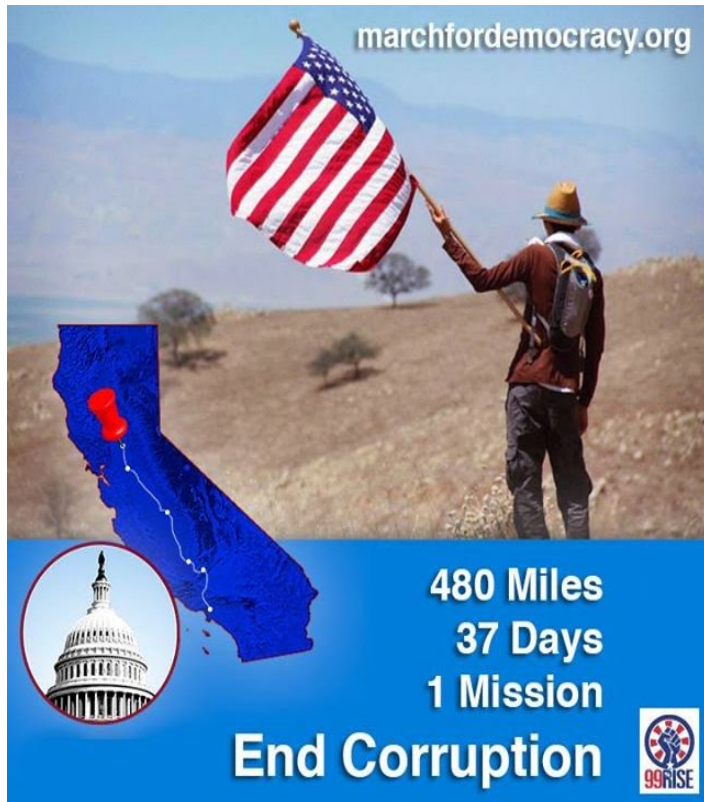
یک تعریف:

فشارهای اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، روانی موجب گرد هم آمدن مردم می شوند.

➤ برای اینکه مردم نارضایتی ها و اهدافی مشترک دارند.

➤ تعداد گوناگونی از استراتژی ها و تاکتیک های غیر خشونت آمیز را پیاده یا اجرا می کنند مانند نظارت، عدم همکاری، اعتصاب، بایکوت های معکوس، اقدامات عمده و جمعی کم خطر مثل اقدامات دیجیتالی و مجازی، فعالیت های فرهنگی و اقدامات خیابانی

اقدام غیرخشونت آمیز (به شمول گروه مراقبت)

- اقدامات غیر خشونت آمیز روشی ساده است که از طریق آن ما صدای جمعی خویش را به گوش دیگران می رسانیم. که می تواند در راستای شفافیت علیه فساد، برای پاسخ گویی، برای حقوق بشر، برای عدالت، و یا برای شان و منزلت انسانی باشد.
- نارضایتی و اهداف مشترک مردم را شناسایی می کند.
- استراتژی ریختن، برنامه ریزی، سازمان دهی، برقراری ارتباط را انجام می دهد.
- ایجاد، انتخاب و اجرای تاکتیک های غیر خشونت آمیز متعدد را به کار می گیرد

Photo: 99rise.org (USA)

سه پویایی اقدامات غیر خشونت آمیز برای مهار فساد

۱. اختلال: خلل وارد کردن در اقدامات، رویه ها و در روابط متقابلانه درون نظام های فساد است.

خلل وارد کردن در وضعیت فاسد موجود در محیط زندگی ما و تغییر رفتار شهروندان نسبت به فساد است.

۲. فشار: ایجاد فشار غیر خشونت آمیز از طریق مشارکت تعداد زیاد مردم

➤ از طریق قدرت صدای جمعی از افراد زیادی که با هم صدای
شان و خواست های مشترک صدای شان را بالا می برند
وبه گوش افراد فاسد می رسانند. افرادی فاسدی که تا آن
لحظه مایل به تغییر وضع فاسد موجود نبودند.

دولت ها و حتی عاملان غیردولتی را تحت فشار قرار دادیم تا سیاست ها را تغییر
دهند، و اقدامات حقوقی و اداری

۳. مشارکت- مردم را به سمت خود می آورید، وفاداری ها را تغییر دهید / و تعریف جدید از موارد زیر بوجود آورید:

- عموم مردم
- دولت/حکومت
- بخش های غیر دولتی
- و دیگر اقشار جامعه.

[همه به یک اندازه به نظام فاسد وفادار نیستند، و هر کسی در نظامی فاسد به یک اندازه فسادپذیر و فاسد نیست]

سردمداران کمپین های دیدبانی

۱. عاملان غیر دولتی

- سازمان غیر دولتی رسمی
- سازمان های جامعه مدنی
- سازمان های مبتنی بر جامعه محلی
- ائتلاف های مدنی
- گروه های مدنی غیر رسمی و شبکه های شهروندان
- خود شهروندان
- وکلا
- انجمن های تخصصی مانند انجمن قضات، کانون وکلا، انجمن حساب داران، پرستاران، دکتران، داروسازان و مهندسان

سردمداران کمپین های دیدبانی

۱. عاملان غیر دولتی
 - اتحادیه های تجاری
 - عاملان بخش خصوصی شامل شرکت یا انجمن های تجاری
 - متخصصان و بخش های روابط عمومی
 - سازمان های مذهبی و حتی روحانیان
 - استادان دانشگاه، دانشمندان، معلم ها
 - گروه های فرهنگی
 - شخصیت های اجتماعی، شخصیت های با نفوذ در جامعه، هنرمندان، بازیگران، موسیقی دانان، هنرپیشگان

سردمداران کمپین های دیدبانی

- ۲. عاملان دولتی
- رهبران دولتی
- مقامات
- نمایندگان مجلس
- کارمندان دولت
- موسسات دولتی
- مقامات و ماموران پلیس

Photo: NAFODU-Police-Community Partnership Forum (Uganda)

عکس: فروم پلیس محلی نفاو (اگاندا)

شهروندان عنصری حیاتی را به معادلات ضد فساد اضافه می کنند

۱. منافع استراتژیکی

شهروندان وقتی در کمپین ها و جنبش های سازمان یافته غیر خشونت آمیز هستند، فشار بیشتری را با خود می آورند. آنها فشار نهادی افزونی را با خود می آورند تا دولت را برای تغییر تحت فشار قرار دهند:

۱. وقتی که درباره خواست های مردم بی تفاوت هستند

۲. وقتی که حکومت مرهون منافع ویژه است

۳. وقتی که حکومت فاسد و غیر پاسخگو است

۴. وقتی حکومت منافع مقرر تثبیت شده دارد

۲. اشتراک مساعی

هر دو رویکردهای بالا به پایین و پایین به بالا برای اثرگذاری بر روی فساد مورد نیاز هستند و باعث تقویت یک دیگر می شوند و هم دیگر را تکمیل می کنند.

آنها می توانند:

- کسانی که به دنبال پاسخ گویی، اصلاح و تغییر در داخل نظام هستند مانند مقامات درست کار و قهرمانان، تقویت شده و از آنها محافظت شود برای اینکه آنها می توانند تغییر را از درون حکومت آغاز کنند.
- قدرت مندان درست کار حکومتی و غیر حکومتی تقویت و محافظت شوند بخصوص کسانی که احساس می کنند در نظام فاسد گیر کرده اند و می هراسند که اگر با نظام فاسد همکاری نکنند، تحت فشار قرار گرفته و یا توسط همکارانشان ترد شوند.

مطالعه موردی: چیچاک (اندونزی را دوست داریم و کمیسیون ضد فساد را)

Photos: CICAk campaign, 2010

۲. اشتراک مساعی (ادامه)

- رویکرهای پایین به بالا می تواند به خلل ایجاد کردن در اشکال عمودی و افقی فساد کمک کند
- ایجاد اراده سیاسی برای وضع سیاست ها، قوانین و سازوکارهای اداری، به هدف مهار جریان های مالی غیر قانونی و فساد، و اجرایی ساختن این تدابیر و اقدامات
- مشارکت در تغییر رفتارها، اقدامات و کارهای معمول در رابطه با فساد.

مطالعه موردی: جنبش فیشا لیمپا (سابقه پاک) در برزیل

Images: Left-<http://www.mcce.org.br/site/>; Right-<http://pt.globalvoicesonline.org/2010/04/07/brasil-blogosfera-pede-aprovacao-do-projeto-ficha-limpa/>

درس بعدی درس ۵

شروع به کار:

- استراتژی ها و تاکتیک ها برای دولت
- نظارت و تاثیر آن بر فساد
- چشم انداز
- شناسایی مشکل
- اهداف پاسخ گویی و اقدامات ضد فساد
- نیازهای پاسخ گویی و اقدامات ضد فساد.